

REVISTA PRESEI

BULETIN SĂPTĂMÂNAL AL DIRECȚIUNII PRESEI ȘI INFORMAȚIILOR
DIN MINISTERUL AFACERILOR STRĂINE

Nr. 37.

Joi, 14 Noembrie 1935

S U M A R :

I. PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

	Pag.		Pag.
a) DINASTIA :		d) ECONOMIE ȘI FINANȚE :	
Presa elvețiană	202	Presa germană	202
b) POLITICA EXTERNA :		„ engleză	203
Presa cehoslovacă	202	„ maghiară	203
c) CULTURĂ ȘI ARTA :		e) DIVERSE :	
Presa germană	202	Presa evreiască din străinătate	203

II. CONFLICTUL ITALO-ABISINIAN

	Pag.
Presa franceză	204
„ engleză	205
„ italiană	205
„ germană	206
„ polonă	207
„ elvețiană	207
„ austriacă	207
„ iugoslavă	207
„ bulgară	207
„ evreiască din străinătate	207

III. RAPORTURILE FRANCO-GERMANE

Presa franceză	208
„ germană	208
„ elvețiană	209
„ polonă	209

IV. NOUL GUVERN CEHOSLOVAC

Presa cehoslovacă	209
„ austriacă	209
„ elvețiană	209
„ bulgară	210
„ polonă	210

V. EXPOZEUL D-LUI BENEȘ

	Pag.
Presa franceză	210
„ germană	211
„ cehoslovacă	211
„ austriacă	212
„ polonă	212
„ maghiară	212
„ evreiască din străinătate	213

VI. RESTAURAREA MONARHIEI ÎN GRECIA

Presa franceză	213
„ engleză	214
„ germană	214
„ austriacă	214
„ elvețiană	214
„ polonă	215
„ iugoslavă	215
„ bulgară	215

VII. PROBLEMELE EUROPEI CENTRALE

Pactul dunărean	215
Acordul economic germano-polonez	216
Raporturile polono-cehoslovace	216
Relațiunile comerciale germano-ungare	216

PRESA STRĂINĂ DESPRE ROMÂNIA

DINASTIA

Presa elvețiană.

JOURNAL DES NATIONS din 10 Noembrie scrie:

„Cu ocazia zilei de Sf. Mihail, întreaga Românie a sărbătorit ziua numelui Principelui Moștenitor. La ora 12, M. S. Regele Carol a primit la palat pe Cavalerii Ordinului „Mihai Viteazul“.

Ziarul reproduce apoi cuvintele rostite de Suveran, la sfârșitul acestui banchet.

POLITICA EXTERNĂ

Presa cehoslovacă.

PRAGER RUNDSCHAU, în caietul 5, publică un documentat articol al noului prim-ministru cehoslovac d. Milan Hodza, intitulat: „Colaborarea slovacă-română în Parlamentul budapestan“, în care spune, în rezumat, următoarele:

La 18 Februarie 1935 s'au împlinit 30 de ani dela întemeierea clubului slovac-român-sârb al parlamentarilor naționali din fosta Ungarie. Clubul acesta al frăției româno-slovaco-sârbe s'a născut atunci din entuziasmul tineretului naționalist al celor trei națiuni asuprite din Ungaria și ca o nevoie de viață și de acțiune, de luptă și de manifestare pentru libertate a naționalităților subjugate din Ungaria trufașe și dietatorială a latifundiarilor maghiari. În încăperile modeste din hotelul Jagdhorn din Budapesta, s'au ținut primele ședințe și tot acolo s'au pronunțat discursuri memorabile pentru ieșirea din posivitatea bătrânilor și de începerea acțiunii pentru eliberarea naționalităților de jugul și lanțurile ungurești.

La lupta parlamentarilor slovaci, români și sârbi, se adaugă entuziasmul inflăcărat al studențimii celor trei naționalități, batjocorite de mânia și furia maghiară în tot cuprinsul așezării lor milenare, cu nesfârșitul lanț de suferințe și de umilințe.

Autorul articolului, d. Milan Hodza, care era și secretarul clubului, descrie apoi atmosfera de adâncă și legitimă frăție, ce domnia între parlamentarii români, slovaci și sârbi, și apoi arată cum s'a dezvoltat acțiunea naționalistă, nu numai în cuprinsul clubului, dar mai ales în parlamentul budapestan și în mijlocul naționalităților respective, în viața satelor. Numărul parlamentarilor naționali româno-slovaco-sârbi a crescut mereu, alegând ca președinte pe românul împăciuitor și plin de tact Theodor Mihali și având printre cei mai aprigi stegari, pe dr. Aurel Vlad, Ștefan Cicio-Pop, dr. Al. Vaida-Voevod, dr. Miloș Krno, dr. Emil Stodola, Iosif Kubina, Anton Ștefanek și Milan Kodza, apoi pe dr. Pavlovič.

După ce face un scurt istoric al scandalurilor parlamentare din 1906 și 1910, în care ungurii amenințau naționalitățile cu spânzurătoarea, pe când parlamentarii naționali luptau dârz, înfruntând toate violențele maghiarilor, autorul încheie evocând figura arhiducelui Franz Ferdinand, moștenitorul tronului austro-ungar, care rămăsese singura nădejde de mai bine a naționalităților asuprite din Ungaria, și adaugă:

„In cele trei țări ale Micii Înțelegeri de azi, se va pomeni cu evlavie și cu emoție de Mica Înțelegere româno-slovaco-sârbă din Ungaria de dinainte de războiu, isvorită spontan, ca o nevoie de apărare a drepturilor și a năzuinței de libertate și ca un imperativ al istoriei“.

CULTURĂ ȘI ARTĂ

Presa germană.

BERLINER TAGEBLATT, în suplimentul său ilustrat din 11 Noembrie 1935, publică patru fotografii minunate, în care se înfățișează splendoarea arhitectonică și artistică a mănăstirii dela Curtea-de-Argeș, însoțite de o notiță explicativă, în care se vorbește cu admirație de această comoară de artă bizantină și se arată că România este o țară înzestrată cu foarte multe mănăstiri și biserici, de o rară valoare și frumusețe artistică, cu toată năvălirile barbare, care au prădat, distrus, dealungul veacurilor, multe capodopere de artă bizantină.

ECONOMIE ȘI FINANȚE

Presa germană.

WESTDEUTSCHER BEOBACHTER din 6 Noembrie publică în pagina sa economică un reportaj, intitulat: „Schimbare bruscă de metode economice“ cu subtitlurile: „Mare activitate de construcții, pentru o apărare împotriva unei eventuale devalorizări. Problema devizelor“.

Ziarul scrie între altele: „Acum 3 ani nu exista aproape niciunul din blockhausurile care domină azi aspectul orașului. Atunci a început, încet activitatea de construcții pentru a se intensifica tot mai mult, până azi. Capitalul a început să apară de bună voie, din ciorapi și din celelalte ascunzișuri ale tresoreriei private.

„In urma crizei din 1931, băncile au pierdut definitiv încrederea capitalului, care a rămas în mâinile celor ce-l câștigau; s'a simțit totuși nevoia de fructificare a acestui capital. Iată, unde trebuie căutată prima impulsune dată construcțiilor care au început să se înmulțească, mai târziu, vertiginos. Casa și pământul — iar nu acțiunile sau alte hârtii efecte—sunt singurele mijloace prin care românul își vede asigurat capitalul.

„Sumele investite în ultimul timp în construcții —nu mai în București—se ridică la 6—7 miliarde lei. Fenomenul este interesant pentru că arată cum, alături de strădaniile zadarnice ale bărbaților de Stat, de a scoate și a pune pe piață capitalurile private (ex. Franța), uneori acest capital apare și se oferă singur vieții economice și financiare, având urmări, în primul rând și asupra pieții muncii.

Dar, această voicune și mișcare destul de activă a pieții financiare internă — serie ziarul — nu poate ajuta cu nimic la rezolvarea marelui greutăți pe care o provoacă comerțul și raporturile financiare cu străinătatea. O problemă care se pune din nou, chiar zilele acestea, este problema devizelor. România are nevoie de devize, pentru a-și acoperi anuitățile datoriiilor sale față de străinătate, anuități care se ridică la 4—5 miliarde anual. Totodată, are nevoie de devize pentru a plăti armamentul comandat, precum și pentru a acoperi materiile necesare industriei indigene. Până acuma România n'a cerut niciun moratoriu în ceea ce privește plățile sale în străinătate. Cu toate acestea, greutățile se observă, mai ales din faptul că aceste plăți dela 5,04 miliarde, cotă plătită în 1932, au scăzut în 1934 la 1,8 miliarde lei.

„In anul 1935, suma aceasta va fi și mai mică. Industrializarea țării, mai ales în ceea ce privește textilele, apoi

armamentul vor îngreua mult problema devizelor și, deci a plăților.

„Cât de grea este problema devizelor, se poate deduce și din faptul că în 2 ani regimul devizelor a fost schimbat de 18 ori.

Diferitele regimuri au căutat să-i dea problemei soluții cât se poate de diferite. Totuși rezultatele favorabile nu s'au arătat“.

După o relatare sumară a regimului aplicat de d. Manolescu-Strunga, acela al d-lui dr. Costinescu și cel ce se pregătește actualmente, ziarul ajunge la concluzia:

„Iar rezultate favorabile nici nu se pot arăta atâta vreme cât regimul devizelor nu este făcut pentru a avea în fața sa interesele unei linii politico-economice unitare, atâta vreme cât acest regim trebuie să aibe în vedere interese ale Ministerului de Industrie, ale Băncii Naționale și ale Ministerului de Finanțe, interese care până azi nu sunt nici ele puse de acord.

„Un prim pas spre realizarea acestui acord de interese ar fi subordonarea Băncii Naționale, Ministerului de Industrie și Comerț. O asemenea hotărâre ar însemna însă o reformă la care nu ne putem încă aștepta și din această cauză vom asista încă la multe și dese schimbări ale regimului de devize, schimbări care vor atrage după ele o nesiguranță și o nestabilitate atât pentru situația internă, cât și pentru situația externă a comerțului.

Presa engleză.

PETROLEUM TIMES din 5 Noembrie se ocupă de taxele impuse industriei petrolului în România, arătând din capul locului deosebirea între taxarea produselor destinate exportului și cea a produselor pentru consumul intern. Critică al doilea sistem de taxare, spunând că s'a ajuns la limita extremă a capacității contribuabilului român. Arată puncte unde acest sistem trebuie modificat în interesul Statului. În privința intenției Ministerului de Industrie de a se aplica o singură taxă generală pe țitein, simplificând astfel operațiile, ziarul obiectează că deși în teorie măsura are toate calitățile posibile, în aplicarea ei însă se vor da peste obstacole destul de mari, în primul rând fiind acela că rafineriile mai mici vor pierde, pe când cele mari vor fi favorizate tocmai prin capacitatea lor productivă.

Consideră ca bună propunerea Asociației române a industriașilor petroliști, care constă în aplicarea unei taxe uniforme produselor „albe“, înlăturând posibilitatea oricărei fraude și mărinđ deci venitul Statului.

FINANCIAL NEWS din 6 Noembrie 1935 publică un articol în care arată cu date statistice ce efect vor avea sancțiunile asupra României din punct de vedere comercial. E de părere ca hotărârea Ligii Națiunilor a dat României o lovitură din cele mai grele, contul acestei țări cu Italia reprezentând un bilanț favorabil de 900.000.000 lei, care acum sunt blocați.

În afară de aceasta, mai suferă și exportul produselor petrolifere, de oarece un sfert din exportul acestor produse din ultimul timp a fost în Italia. Deci sancțiunile vor cauza tulburări mari în această ramură industrială și, ceea ce este mai rău, efectul se răsfrânge asupra societăților indigene, deoarece firmele de ordin internațional dispune de produsele lor în alte țări.

Încheie, spunând că România „cu toate criticele ce s'au adus politicii sale de export, stabilită prin anumite legi, este evident că e gata să facă relativ, sacrificii mai mari decât oricare altă țară în sprijinul Ligii Națiunilor. Deci, în aceste împrejurări, nu este de mirare ca d. Titu-

lescu să ceară Ligii luarea de măsuri contra tuturor Statelor care refuză să-și îndeplinească obligațiile. Așa că, atunci când se va ridica vreodată chestiunea compensațiilor și a asistenței mutuale, România, ca și alte State din Balcani, vor avea tot dreptul să-și arăte pretențiilor lor“.

THE DAILY MAIL din 7 Noembrie constată că cercurile financiare din Londra, arată a antipatie crescândă față de Liga Națiunilor, pe măsură ce data aplicării sancțiunilor economice se apropie.

În legătură cu aceasta, ziarul scoate în evidență sforțările făcute de România pentru a-și plasa surplusul de grâu, mai ales în Anglia, fiind sub impresia că Marea Britanie e obligată să o compenseze de aplicarea sancțiunilor contra Italiei.

Conchide că „efectul suspendării comerțului cu Italia, se va resimiț în mod serios atât asupra Angliei, cât și asupra celorlalte țări“.

Presa maghiară.

KÖZÉPEUROPAI LLOYD din 12 Noembrie, relatează din București că, nu corespunde realității știrea că s'ar fi interzis importul în România, din Anglia, Franța, Danemarca, Egipt, Polonia și Belgia, și că cercurile competente au declarat că factorii respectivi nici nu s'au ocupat cu o astfel de idee și că totul se rezumă la faptul că Banca Națională și autoritățile de Stat, însărcinate cu reglementarea comerțului exterior, caută posibilitatea echilibrării balanței plăților.

Același ziar anunță că firmele exportatoare de ouă din România, seisisate că s'ar proiecta monopolul exportului acestor produse, au protestat cu energie.

Tot KÖZÉPEUROPAI LLOYD relatează că un mare grup industrial Suedez va importa din România 10.000 vagoane porumb. Contravaloarea, în proporție de 50% va servi pentru lichidarea unor vechi creante, iar restul de 50% va fi achitat de către Suedezi, la Londra, în valută forte.

Ziarul mai redactează că recolta de struguri din România a fost foarte abundentă, astfel că prețul vinului nou, alb, inclusiv toate taxele, nu trece de 2,60 lei litrul.

DIVERSE

Presa evreiască din străinătate.

Ziarul evreesc HAINT din Paris, cu data de 5 Noembrie, sub titlul „măsurile guvernului român împotriva antisemiților“, publică știri din București, cu privire la mișcarea antisemită, asigurând că Ministerul de Interne a cerut tuturor prefecturilor să ia măsuri draconice împotriva tuturor încercărilor antisemite îndreptate contra liniștei și ordinii. De asemenea membrii organizațiilor antisemite nu vor mai avea dreptul de a purta uniforme sau insigne ale societăților interzise.

Ziarul DER TAG din New-York, cu data de 31 Octombrie, vorbind despre situația economică critică a evreilor din România, afirmă că la București s'a creiat un comitet pentru emigrarea evreilor spre Biro-Bidjan din Rusia Sovietică.

„Reprezentanții sovietelor au încheiat o convenție cu o societate filantropică din America pentru finanțarea acestei întreprinderi. Alături de evreii din Polonia și Lituania, emigranții din România vor găsi acolo o nouă patrie și se vor bucura de drepturi largi, în noua republică creată la granița Siberiei.

„Primul grup de emigranți va pleca la începutul Aprilie“.

CONFLICTUL ITALO-ABISINIAN

Presa franceză.

PETIT PARISIEN și L'OEUVRE din 6 Noembrie anunțând întrevăderea d-lui Mussolini cu ambasadorul britanic la Roma, constată că acțiunea de clarificare dintre Londra și Roma, continuă și face progrese. Cercurile autorizate din Roma, scriu ambele ziare, consideră convorbirea de ieri ca un simptom care permite mai multă încredere.

Ziarele constată că deși sir Eric Drummond va fi adus o notă mai conciliantă decât la 29 Octombrie, totuși guvernul britanic își menține părerea că nimic nu justifică acum rechemarea unor unități navale din Mediterana.

Ziarul LE FIGARO din 7 Noembrie scrie:

„D. Mussolini a anunțat acum zece zile că a hotărât să retragă o divizie din Libia. Toată lumea s'a bucurat de acest prim act de conciliațiune și destindere.

„Dar divizia a fost oare transportată dela frontiera Egiptului spre frontiera Tunisiei sau repatriată? Este imposibil în momentul actual a obține precizuni asupra acestui punct.

„Dorind ca în urma ultimei întrevăderi între d. Mussolini și sir Eric Drummond un nou progres să poată fi înregistrat în acest domeniu, astfel ca pozițiunea și forța trupelor italiene din Tripolitania să fie readusă la un volum normal. Aceasta ar schimba situația în Marea Mediterană, iar raporturile anglo-italiene s'ar destinde în mod definitiv“.

LE JOURNAL din 7 Noembrie se întreabă:

„O destindere între Anglia și Italia în Mediterana este ea posibilă înainte ca o soluție să fi intervenit în afacerea etiopiană?

„Dacă considerăm că Mediterana nu este un lac englez, că problema Mediteranei s'a pus prin faptul că Anglia a lăsat a înțelege că se poate opune cu forța expedițiunii italiene, revenim în mod natural la unica soluție rațională, aceea a echilibrului de forțe franceze și italiene, în marea latină, Anglia jucând rolul de arbitru.

„Aceasta bineînțeles înlăturând a priori orice idee de războiu în legătură cu Etiopia.

„D. Laval depune toate silințele pentru a prepara o destindere în Mediterana“.

Intr'un editorial cu titlul „Statele-Unite și petrolul“, Pertinax scrie în ziarul ECHO DE PARIS din 8 Noembrie, că atitudinea pe care o va adopta în cele din urmă Statele-Unite, constituie una din cele mai interesante laturi ale conflictului italo-abisinian.

LE LIBERTÉ din 8 Noembrie examinând situația internațională în raport cu conflictul italo-abisinian, se ocupă, în special, de problema Mediteranei, făcând următoarele comentarii:

„Ceea ce face situația critică, este, spun italienii, trimeterea unei mari flote engleze în Mediterană, fără motiv valabil, interesele engleze nefiind de loc amenințate.

„Planul englez se amplifică și se precizează. Nicio deciziune nu se manifestă care ar putea duce la o împăciuire. Iar guvernul francez este luat la remorcă de către cel englez.

Acest trist rol pe care-l jucăm are inconveniente. Acest rol impus, ne face, de pe acum, să fim puși de către

italieni, pe același plan cu Anglia. Acest plan nu este acela al prieteniei. Acum 15 zile eram aclamați, azi italianii murmură; mâine ei ne vor împoșca cu pietre.

Nu ne va rămâne de făcut, pentru a executa, în întregime planul britanic, decât să mobilizăm 200.000 de oameni la granița Alpilor.

Ce vom primi în schimb?

Nimic, bineînțeles“.

Comentând demersul german la Geneva în chestiunea sancțiunilor, *LE JOURNAL din 8 Noembrie scrie:*

„Geneva anunță în mod formal demersul făcut de Reich, prin care acesta arată că menținându-se în neutralitate, va lua totuși măsurile necesare pentru a împiedica pe cetățenii săi de a stânjeni aplicarea sancțiunilor. Atitudinea Germaniei este foarte clară. Ea crede în superioritatea britanică. Conflictul se poate sfârși numai prin victoria desăvârșită a Angliei sau printr'un compromis în care acțiunea împăciuitoare a Franței va ști să menajeze îndeajuns Italia, pentru ca succesul britanic să nu fie zdrobitor.

„De aceea, Germanii, prosternându-se în fața Angliei, ne fac și nouă unele gesturi de amicitie. Dar Londra este aceea spre care merg avansurile lor cele mai evidente.

„Atitudinea aceasta este explicabilă, căci conducătorii englezi sunt acei care repetă mereu că trebuie neapărat găsit mijlocul de a readuce Reichul în familia națiunilor.

„La 31 Octombrie, d. Baldwin mai declară că dacă Societatea Națiunilor nu ar exista decât pentru a menține lucrurile în starea în care se află astăzi, ea s'ar prăbuși.

„Cine va plăti însă prețul viitoarelor prefaceri?“, încheie ziarul.

PETIT JOURNAL scrie că, pentru a fi pe placul Angliei, Reichul a făcut un pas spre Societatea Națiunilor, ordonatoarea sistemului de coercițiune. La momentul potrivit Germania se va prezenta la Londra, spre a primi răsplata sa.

D. Pierre Bernus, în JOURNAL DES DÉBATS din 8 Noembrie, comentând demersul făcut de consulul general al Germaniei la secretariatul Societății Națiunilor, se întreabă: „Desigur că Germania nu a luat această inițiativă pentru a complăce Societății Națiunilor. Care poate fi prin urmare țelul urmărit?

„Reichul știe că atitudinea adoptată va fi apreciată la Londra cât se poate de favorabil. Pe de altă parte, ideea dominantă a cancelarului Hitler nu a încetat de a fi, că pentru realizarea supremației germane în centrul și răsăritul Europei, ceea ce importă în primul rând, este anihilarea Franței prin atragerea Mării Britanii și a Italiei în orbita Reichului. Totuși, aplicarea programului german în centrul și răsăritul Europei, comportă anexarea Austriei și distrugerea Micii Înțelegeri.

„Diplomația germană știe ce face, înfigând jaloane în toate direcțiunile. Mai mult ca oricând, conducătorii noștri trebuie să vegheze“.

In numărul din 8 Noembrie LE TEMPS se ocupă de negocierile diplomatice în curs dintre Londra, Paris și Roma și relevă destinderea survenită în relațiunile italo-britanice. In vederea perfecționării acestei destinderi, au avut loc la Geneva întrevăderi utile între reprezentanții celor trei mari puteri.

Același ziar, cu data de 9 Noemvrie, în legătură cu controversa relativă la demersul indirect al Germaniei la Geneva, cu privire la sancțiunile economice față de Italia, analizează atitudinea Statelor care nu fac parte din Societatea Națiunilor și care și-au păstrat deplina lor neutralitate.

LA RÉPUBLIQUE din 9 Noemvrie analizând demersul german la Geneva și avansurile pe care Reichul le face Angliei, se întreabă care este scopul urmărit de vecinii Franței, care este colaborarea pe care ei vor să o aducă păcii europene. Totdeodată ziarul se întreabă dacă acordul cu Germania trebuie plătit cu prețul părăsirii Micii Înțelegeri și cu tolerarea unei politici de agresiune împotriva Uniunii Sovietice.

L'ÉCHO DE PARIS din 10 Noemvrie, analizând demersul german la Geneva, relevând faptul că acest demers arată orientarea diplomatică a celui de al treilea Reich, afirmă:

„Din declarațiunile d-lui Krausel, reiese clar că Germania nu va permite Italiei să se aprovizioneze fără limită pe ruta Hamburg-Triest. Această linie de conduită arată că Berlinul n'a pierdut speranța de a vedea Anglia persistând în politica din 18 Iunie în politica tratatului naval anglo-german. În acest mod se face cea mai elocventă demonstrație a necesității de a se salva înțelegerea franco-britanică“.

LE TEMPS din 10 Noemvrie acupându-se în editorial de operațiunile militare din Etiopia, scrie că pe cât se întrevede, obiectivul Italianilor n'ar fi de a ajunge în inima însăși a imperiului abisinian și de a dicta pacea Negusului în propria sa capitală, ci de a face în mod practic legătura între Erytreea și Somalia prin ocuparea Ogadenului și a lui Tigré.

„Campania s'ar putea astfel prelungi timp de multe luni, fără ca să intervină vreun fapt decisiv, într'un sens sau altul“.

Presa engleză.

DAILY HERALD din 5 Noemvrie acuză guvernul britanic că el urmărește să-și schimbe politica externă, renunțând la Ligă în favoarea unui sistem de pacte limitate, iar desmințirile date de guvern asupra acestui punct au numai un scop electoral.

„Londra și Paris, adaugă ziarul, au pus la cale să excludă Rusia din sistemul de pacte, înlocuindu-l cu pactul celor Patru Puteri, alcătuit din Marea Britanie, Franța, Germania și Italia“.

DAILY MAIL, cu aceeași dată, declară că principiile Ligii nu sunt în mod universal aplicate. E convins că, dacă Germania ar ataca alt Stat din Ligă, nimeni nu va îndrăzni s'o declare agresoare.

Acuză pe d. Baldwin de nesinceritate, amintindu-i că anul trecut a declarat că sistemul colectiv este complet impracticabil.

Se opune contra propagandei în favoarea sancțiunilor militare făcută de d. Attlee, mai ales că de ani de zile socialiștii au pledat pentru dezarmarea Mării Britanii.

DAILY EXPRESS din 7 Noemvrie spune că Germania a informat Liga Națiunilor că guvernul a luat măsuri pentru a împiedeca pe Italia de a obține cantități excepționale de furnituri de războiu, pe piețele germane.

THE MANCHESTER GUARDIAN din 8 Noemvrie 1935 scrie că sensul exact al deciziei germane, de a nu avea decât un comerț normal cu Italia, deși nu este tocmai limpede, totuși se crede la Berlin că Germania nu

va oferi Italiei „o spărtură în zidul sancțiunilor“, prin care mărfurile să poată fi introduse. Ziarul afirmă:

„Marea Britanie apreciază foarte mult decizia Germaniei, care presupune că a fost luată grație intervenției d-lui von Ribbentrop, d-sa urmărind crearea unei antante anglo-germană, pentru a neutraliza Franța. Procedând astfel, Germania ar putea să-și desvolte planurile ei de unire cu Austria și de expansiune în Estul Europei“.

TIMES din 8 Noemvrie publică o corespondență din Berlin, în care caută să dovedească prin extrase din ziarile germane, cum că concepția guvernului german, despre obligațiile unui Stat neutru, în conflictul abisinian, nu permite „călcarea sancțiunilor“. Mai constată că opinia generală este că Germania trebuie să evite orice rol de profitor de războiu, un atare rol fiind incompatibil cu politica ei de pace.

MANCHESTER GUARDIAN din 9 Noemvrie se ocupă într'o corespondență, primită din Paris, de efectul produs în Italia, în urma publicării decretului guvernului francez, prin care se fixează data de 18 Noemvrie, pentru aplicarea sancțiunilor. Constată că italienii privesc cu destulă tristețe schimbarea de atitudine a Franței, care a devenit mult mai puțin amicală față de Italia.

TIMES din 9 Noemvrie descrie într'o corespondență din Roma, măsurile luate de Italia pentru a micșora efectul sancțiunilor asupra structurii comerciale a țării.

THE OBSERVER din 10 Noemvrie se opune aplicării sancțiunilor economice în contra Italiei, având convingerea că ele pot numai să înăsprescă conflictul italo-abisinian și să provoace o conflagrație europeană, ziarul crede că în cazul aplicării sancțiunilor, Italia ar părăsi Liga, iar relațiile dintre Franța și Anglia s'ar răci, fapt ce ar avea ca rezultat supremația Reichului nazist, care ar deveni arbitru situației în Europa.

După ce pune în evidență binefacerea civilizației italiene, în teritoriile cucerite din Abisinia, scrie:

„Vrea oare Geneva să nesocotească aceste câștiguri și să restaureze abuzurile, selavia, opresiunea, rapacitatea și pedepsele barbare“.

Presa italiană.

CORRIERE DELLA SERA din 6 Noemvrie scrie că în ziua de 5 Noemvrie, au intrat în vigoare primele măsuri luate de guvernul italian, pentru a face față situației creată de sancțiuni.

„Mai înainte, adaugă ziarul, ca cercul să se strângă în jurul Italiei, cere în care dealtfel vor rămâne închise statele ce au adoptat odioasa politică a sancțiunilor, guvernul italian a indicat țării calea pe care trebuie s'o urmeze.

„Toată lumea se va abține de a cumpăra lucruri străine. Produsele italiene pot foarte bine să înlocuiască pe acelea din străinătate. Dacă va fi nevoie de sacrificii, poporul italian le va face cu voie bună, dând lupta și pe tărâmul economic cu acele țări care au de toate și n'au nevoie de nimic.

„Vieța în Italia se desfășoară în același ritm calm și ordonat“.

Ocupându-se tot de chestiunea sancțiunilor, GIORNALE d'ITALIA din 7 Noemvrie, scrie:

„Departate de a grăbi soluționarea problemei abisiniene, controversate, sancțiunile și negocierile actuale nu fac decât să întârzie și mai mult rezolvirea conflictului“.

După ce trece în revistă diferitele aspecte ale problemei, ziarul adaugă:

„Întâiu, s'a afirmat că Italia a făcut noi propuneri. Nu, Italia este ca totdeauna gata să examineze și să discute problema, dar nu ia inițiative. În al doilea rând, sancțiunile au ca scop să accelereze desfășurarea evenimentelor. În realitate ele nu fac decât să încurajeze Abisinia și ca urmare să accentueze acțiunea Italiei. În al treilea rând, sancțiunile trebuie în principiu să localizeze conflictul. De fapt ele creiază noi rivalități, noi curente de schimburi între state, trezesc interesele și, în consecință, sporesc primejdiile. În sfârșit, sancțiunile pretind a fi aplicate în numele păcii și dreptății, dar nu au nimic comun cu acestea.

Ele favorizează însă voința Angliei de a provoca o rup-tură între Italia și Franța și de a lovi de moarte blocul țărilor atașate etalonului aur, spre a redobândi o hegemonie bancară mondială a Mării Britanii.

Pe de altă parte, aplicarea sancțiunilor îndeamnă micile state să se înarmeze mai mult, precipitând astfel goana după înarmări“.

Examinând apoi acordurile franco-britanice, pentru colaborarea la politica sancțiunilor, ziarul se întreabă cum pot intra aceste acorduri în cadrul Societății Națiunilor și al pactului dela Locarno.

In concluzie, *GIORNALE d'ITALIA* afirmă că conflictul italo-abisinian este încă foarte departe de o soluționare.

Analizând atitudinea Mării Britanii, în conflictul italo-abisinian, *CORRIERE PADANO* din 8 Noembrie crede că ea se explică prin dorința acestei țări de a slăbi amiciția franco-italiană.

GIORNALE D'ITALIE din 8 Noembrie publică un articol intitulat „Impotriva blocusului economic“ în care scrie:

„Exact la o săptămână dela sărbătorirea Victoriei și a Păcii de către aliați, aceleași State aliate pe vremuri ale Italiei, vor deslănțui războiul comercial împotriva Italiei, cu scopul de a o împiedeca să cucerească acele colonii care i-au fost refuzate prin tratatele de pace.

„In aceeași zi Italia va pune în vigoare măsurile sale de apărare. Ea va căuta să trăiască prin propriile sale mijloace. Disciplina economiei naționale se va inspira din două principii: asigurarea aprovizionării trupelor din Africa și menținerea pe cât posibil a activității naționale“.

POPOLO DI ROMA din 12 Noembrie, comentând noul aspect al situației, scrie:

„Ce se va întâmpla în anii care vin? Amiciția italo-engleză va supraviețui oare crizei actuale?

„Noi credem că Italia și Anglia au încă mult drum de străbătut împreună. Negreșit, Anglia are nevoie de colaborarea Americii, dar ea are nu mai puțină nevoie de colaborarea marilor puteri din Mediterana.

„Această problemă va fi poate una din cele mai importante ale anilor viitori“.

Presa germană.

Ziarele din 8 Noembrie comentează desmințirea oficială a aderării Germaniei la sancțiuni. *KÖLNISCHE ZEITUNG* adaugă în manșeta redacțională următoarele:

„Reichul rămâne strict la neutralitatea sa. Va lua doar măsuri restrictive față de un export exagerat de materii prime și de conserve“.

Același ziar citează în prima pagină sub titlul „Șansele Germaniei cresc“, un articol din *ALGEMEEN HANDELSBLAD* din Haga, care prevede ca o urmare a expectativei armate a Germaniei încheierea unui nou pact tripartit între Anglia, Germania și Franța.

Ziarele germane din 8 Noembrie se ocupă de Franța, sub raportul dificultăților de politică externă și internă ale cabinetului Laval și sub acel al apropierii de Germania.

FRANKFURTER ZEITUNG, în articolul de fond intitulat noua problemă a lui Laval, scrie:

„Noua Antantă dintre Franța și Anglia, pe care Italia n'o aștepta după conferința dela Stresa, constituie factorul cel mai serios al politicii italiene“.

Răspunzând lui *GIORNALE D'ITALIA* că războiul abisinian nu se rezolvă cu această politică europeană, ziarul german adaugă:

„Rezolvarea nu depinde doar de succesele militare ale Italiei, ci și de bunăvoința pentru o înțelegere. Laval stă în fața problemei: Incordarea din Mediterană nu se poate potoli decât prin pacea în Abisinia“.

Ziarele germane din 9 și 10 Noembrie întrezăresc o ieșire din complicațiile tensiunii anglo-italiene în mutarea centrului de greutate al conflictului de interese anglo-italiene dela operațiile militare din Abisinia la proxima conferință navală dela Londra.

BERLINER TAGEBLATT din 10 Noembrie publică sub titlul interogativ „Acord mediteranean anglo-italic“? un comentariu al redactorului șef Paul Scheffer care scrie între altele:

„Crede Anglia necesară o lecție la adresa Franței, în sensul că ar putea să-și urmeze propria cale? Acest lucru e posibil, cu atât mai mult, cu cât la acordurile dintre Duce și d. Laval dela 7 Ianuarie, au fost tratate și chestiuni mediteraniene, iar Italia a căpătat asigurarea, concernând punctele sale de bază navală pe care le construște din 1930, 7 la număr.

„Această parte a acordului n'a putut fi decât foarte penibilă pentru Anglia, cu atât mai mult, cu cât a fost ținut secret. Oricum, ceea ce se petrece între Londra și Roma, merită cea mai mare atenție, deoarece aici s'ar putea desvolta o nouă importantă complicație, a unui complex enorm de încurcat și dacă se întâmplă o minune, atunci desigur s'ar naște o uimitoare simplificare a întregii confuzii.

KÖLNISCHE ZEITUNG din 10 Noembrie publică un articol intitulat: „Proletara cea mare“, cu subtitlurile: „Propunerile lui Sir Samuel Hoare de a se examina „problema accesului liber la materiile prime ale globului“, constituie cheia de boltă a situației“.

Ziarul, la apărarea Italiei proletare suprapopulate cu 42 milioane locuitori pe 310.000 km, adică 135 oameni pe km pătrat și găsește justificată prin această nevoie de expansiune, războiul colonial în Abisinia, declanșat de Duce.

Ajungând la problema unei noi distribuții a izvoarelor de materii prime între țările europene, ziarul arată cât de nedreptățită a fost Italia prin tratatele de pace față de celelalte țări. În capitolul final „Soluția“, ziarul se referă la propunerea făcută de Sir Samuel Hoare la Geneva, declarând că dacă Anglia nu satisface justele revendicări ale Italiei, aceasta va rămâne „proletara cea mare“ ca o rană veșnic sângerândă a Europei. Noua repartizare a materiilor prime din lume preconizată de Sir Samuel Hoare ar constitui soluția și pentru alte țări nedreptățite pentru a le crea o situație suportabilă.

Presa polonă.

ILLUSTROVANNY KURJER CODZIENNY din 6 Noembrie publică sub titlul: „De ce este amenințată lumea și de ce se teme? Adevărul despre conflictul anglo-italian“, un articol în care relevă că, față de situația politică generală, este natural să socotim că lupta din Africa nu este altceva decât un mic episod colonial. Ziarul adaugă:

„In schimb, în legătură cu acest conflict, după culisele diplomației europene se desfășoară lupta dramatică a celor două imperialismele. Italia se simte nedreptățită.

„La întrebarea Italiei pentru ce Anglia mobilizează Societatea Națiunilor, Anglia răspunde că în prezent nu e vorba de Abisinia sau altă țară, ci dacă este admisibil ca o țară membră a Societății Națiunilor să atace o altă țară.

„Anglia își dă seama că tratativele de pace au produs nemulțumiri în unele State. Până acuma, pacea lumii a fost amenințată de blocul germano-sovietic, acuma de agresiunea Germaniei pe deoparte și comunismul sovietic pe de altă parte, care poate să reînnoiască acțiunea anti-europeană.

„Iată de ce Anglia se luptă pentru solidaritatea generală față de orice agresiune.

„Cu toate acestea, nu trebuie să credem că Anglia este condusă de altruism.

„Pentru evitarea vreunui pericol în viitor, sunt necesare următoarele lucruri: Victoria colectivă a conservatorilor din Anglia, respingerea atacurilor contra guvernului Laval din Franța și moderațiunea d-lui Mussolini“.

Presa elvețiană.

In editorialul din 10 Noembrie JOURNAL DE GENÈVE scrie:

„Unul din misterele actuale este atitudinea pe care înțelege s'o ia Germania în conflictul italo-abisinian.

„Dacă s'ar desena o apropiere între germani și englezi, francezii nu trebuie să stea deoparte. Prietenia cu Sovietele nu este supărătoare? Fără îndoială. De aceea Moscova nu mai este idolul Parisului așa cum era acum douăsprezece luni.

„Nu e nevoie de mai mult pentru ca în unele spirite să se clădească un plan de remaniere a situației politice europene. Dacă Berlinul, Parisul și Londra reușesc să se înțeleagă, situația s'ar transforma cu totul. Roma nu și-ar întoarce privirea către Europa mai bine decât către Africa de Nord-Est? N'am ajuns încă aci. Dar numai faptul că se poate vorbi de o apropiere franco-anglo-germană fără a da naștere la furtuni de indignare deoparte și de alta a Rinului, este un simptom favorabil, și acesta este un lucru atât de rar în anul 1935, încât trebuie repede să-l înregistrăm cu satisfacție“.

Presa austriacă.

In numărul din 8 Noembrie NEUES WIENER JOURNAL publică un articol de senatorul Henri Bérenger. Autorul scrie:

„Ideia sancțiunilor vine prea târziu. Prea târziu, din cauză că Societatea Națiunilor n'a putut întruni niciodată toate țările din lume și fiindcă sancțiunile, chiar în sânul Societăților Națiunilor incomplete, n'au putut fi aplicate până acum.

„A amenința Italia cu sancțiuni, înseamnă asvârlirea ei într'un bloc de state, care poate deveni foarte primejdios pentru liniștea Europei.

Presa iugoslavă.

Revenind asupra aplicării sancțiunilor economice împotriva Italiei și consecințele ei pentru economia națională iugoslavă, POLITICA din 5 Noembrie publică un articol de fond care examinează situația creată economiei naționale iugoslave de sancțiuni.

„Economia națională, scrie ziarul, este deja într'o situație dificilă din cauza crizei mondiale, pe de altă parte țara noastră este orientată prin situația sa geografică și structura sa economică, către schimburi comerciale foarte intense cu Italia.

„Iată de ce, încheie ziarul, Iugoslavia are dreptul să ceară compensațiile pentru pierderile ce le va suferi.

„Opinia publică înțelege gravitatea situației și urmărește cu simpatie eforturile guvernului nu numai în ce privește garantarea intereselor economice, ci și în scopul de a nu se comite vreun act care ar putea să compromită garanțiile internaționale pentru apărarea drepturilor Iugoslaviilor“.

Intr'un articol intitulat „Iugoslavia și obligațiunile sale“, ziarul L'ECHO DE BELGRADE din 6 Noembrie relevă aderarea Micii Înțelegeri și a Înțelegerii Balcanice la propunerea d-lui Van Zeeland, singura propunere care utilizează procedura de conceliere cea mai normală și care este singura capabilă de a pune capăt în cel mai scurt timp conflictului italo-etioopian. Această adeziune a fost dată prin d. Titulescu.

Ziarul arată apoi rolul Iugoslaviilor, în actuala conjunctură. O parte din presa străină a interpretat greșit poziția Micii Înțelegeri și a Înțelegerii Balcanice față de Societatea Națiunilor și de puterile direct interesate în chestiunea Etiopiei.

Ziarul relevă unanimă aprobare a opiniei Iugoslave, în ceea ce privește acțiunea guvernului și conchide:

„Nimic n'ar fi mai demoralizant decât neputința Societății Națiunilor de a ține seamă de necesitățile economice; nimic n'ar fi mai nedrept decât clasarea neutrilor în două categorii: aceea care sunt în afara legii dela Geneva și care trag foloasele materiale din conflict și aceea care respectă legea dela Geneva și care suportă consecințele“.

Presa bulgară.

LA BULGARIE din 7 Noembrie scrie că trebuie să recunoaștem că față de decizia Societății Națiunilor, Italia fascistă a adoptat atitudinea cea mai demnă a unei mari țări conștientă de forțele sale naționale, dar și de rolul pe care e chemată s'o joace cu celelalte mari puteri pentru salvarea păcii în Europa. Ziarul conchide:

„Guvernul și poporul italian au primit sancțiunile cu calm și cu deciziunea de a le opune rezistența organizată a întregii națiuni, pentru a atenua în cea mai mare măsură politică efectele lor asupra economiei țării.

„Pare că poporul italian a primit aceste noi sacrificii cu o disciplină severă și că el va rezista sancțiunilor într'un spirit de strânsă solidaritate națională“.

Presa evreiască din străinătate.

Cotidianul evreesc DER MOMENT din Varșovia susține în numărul său din 9 Noembrie că conflictul african amenință să deslănțuiască un nou războiu mondial. Ziarul scrie:

„Se pare că sancțiunile economice proiectate și neaplicate până acum nu vor împiedeca Italia de a-și continua marșul ei triumfal în Abisinia. Anglia va fi nevoită deci să recurgă la sancțiuni militare, care vor contribui la izbucnirea războiului în Europa.

„Dacă mai adăugăm și noile tentative japoneze de a

ecuceri regiuni noi în China și Siberia, folosindu-se de greutățile create în Europa, ne putem aștepta și la un războiu între Rusia Sovietică și Japonia.

„Relațiile între aceste două țări în Extremul Orient lasă de dorit încă de mult. Moscova nu mai poate îngădui multă vreme provocările japoneze care s'au înmulțit în timpul din urmă la granițele Siberiei. Uniunea Sovietelor

se simte astăzi mai puternică și mai sigură în urma încheierii alianțelor sale militare cu Franța și Cehoslovacia care-i garantează integritatea granițelor Occidentale și sunt în stare să modifice și situația ei în răsărit.

„Astfel situația în Extremul Orient devine pe zi ce trece mai gravă, iar pulberea adunată acolo amenință să explodeze“.

RAPORTURILE FRANCO-GERMANE

Presa franceză.

Ziarele din 10 Noembrie stabilesc o apropiere între convorbirea pe care d. Laval a avut-o ieri cu d. François Poncet, ambasadorul Franței la Berlin, și svomul despre o eventuală vizită a d-lui von Ribbentrop la Paris.

Cu acest prilej, presa evocă problema raporturilor franco-germane.

Astfel EXCELSIOR scrie:

„D. Laval a spus în mai multe rânduri că politica Franței a urmărit totdeauna să unească popoarele într'un scop de pacificare. Franța și-a dovedit credința față de amicitia franco-italiană, ea și credința față de amicitia franco-britanică și franco-sovietică.

„Dacă este invitată să negocieze cu Germania, ea nu se va depărta câtuși de puțin dela această deplină lealitate în opera de securitate colectivă care cere dealtfel libera adeziune a tuturor guvernelor și a tuturor popoarelor.“

L'OEUVRE afirmă:

„Când ieri seară reprezentanții presei au fost primiți la Ministerul Afacerilor Străine, li s'a repetat că cercurile cele mai autorizate nutresc cea mai vie dorință de a se găsi un teren de înțelegere cu Germania.

„Dar din această conversație reprezentanții presei au rămas cu impresia că deocamdată nu s'au fixat încă proiecte în acest scop“.

Făcând observațiunea că în ceea ce privește chestiunea înarmărilor, Germania a procedat cum a vrut, L'ORDRE constată:

„In acest domeniu al înarmărilor, Franța nu are nimic de acordat Germaniei. Generalul Goering a declarat dealtfel că „Reichul nu mai are nimic de cerut Franței“. In cazul acesta și pentru a fi cât mai prudenți, dacă guvernul Reichului are intențiunea de a sta de vorbă cu guvernul francez, ar fi bine ca înainte de orice să ne spună despre ce voiește să ne vorbească“.

„Situația față de Berlin va trebui să fie într'o zi primitivă în față — scrie LE JOURNAL din 11 Noembrie — care se miră de scandalul „pe care-l stârnește singură ideea unei conversațiuni franco-germane“.

„S'ar putea evita aceasta, numai dacă se acceptă soluția care constă dintr'o grupare de rezistență, puternic înarmată, și care n'ar fi soluția cea mai rea, adaugă LE JOURNAL.

Ziarul încheie arătând că d. Laval este preocupat acum de rezolvarea problemei italiene. Dacă se va găsi o soluție favorabilă, se va putea trece apoi la discutarea problemei germane.

Sub semnătura d-lui Vladimir d'Ormesson, LE FIGARO din 10 Noembrie relevă faptul că problema ger-

mană prezintă cea mai mare importanță în actualele împrejurări:

„Tendința de extindere a Germaniei spre Rusia—adaogă ziarul—evident nu în momentul de față, fără opunerea Franței, va avea ca efect scăderea influenței franceze în toate țările, unde cultura, tradiția și prestigiul francez au dominat de veacuri. Desinteresarea franceză față de problemele Estului european va conduce Franța la greutăți tragice, în fața cărora se va găsi complet izolată. Germania va pretinde apoi cedarea unei părți din imperiul colonial francez“.

D. d'Ormesson relevă dificultatea pe care o prezintă totuși o opunere față de influența germană în Europa orientală și se întreabă dacă salvarea celei de a treia internaționale merită asemenea sacrificii.

Presa germană.

Ziarele germane din 6, 7, 8, 9 și 10 Noembrie revin mereu la discuția unei eventuale apropieri a Reichului de Franța. Chestiunea se discută direct sau prin comentarii, ca acele la recenta carte apărută „FRANȚA-GERMANIA“, de Ferdinand de Brinon.

KÖLNISCHE ZEITUNG din 8 Noembrie publică un articol de fond, intitulat interogativ „Înțelegere?“.

Ziarul se îndoiește de succesul imediat al unei apropieri a Franței de Germania. N'ar exista nicio organizație politică importantă, în stare să câștige simpatia unui partid pentru o politică germanofilă.

Totuși ziarul crede că această apropiere franco-germană ar constitui o problemă de psihologie a poporului. Alianțele politice cu Uniunea Sovietelor, cu Mica Înțelegere și chiar cu Italia ar fi îndreptate împotriva Germaniei, deci pe bază negativă, artificială. O alianță cu Germania n'ar putea fi socotită însă nici măcar de șovinistii francezi, drept nenaturală. Ea ar fi cheia păcii în Europa.

„Simplicitatea problemei franco-germane constituie tocmai greutatea rezolvării ei. Combinațiile diplomatice și politice nu ajung de oarece aici e vorba de o soluție totalitară, cerută de sufletul națiunii“.

Ziarul conchide: „O înțelegere franco-germană va fi de aceea sau sinceră și cinstită sau atunci de loc“.

FRANKFURTER ZEITUNG din 10 Noembrie publică sub titlul „Franța-Germania“ o cuprinzătoare recenzie a cărții d-lui Ferdinand de Brinon, recent apărută, editată la Essen de către Essener Verlaganstalt, cu o introducere de profesorul Grimm și tradusă în limba germană de către Albert Koerber.

Cartea lui Brinon, fost luptător în războiul mondial e caracterizată de ziar drept „o contribuție prețioasă la hotărâtoarea problemă Franța-Germania“.

„Brinon a avut curajul de a declara în Franța că o înțelegere cu Germania nouă va fi mai ușoară, mai rodnică și mai durabilă decât cu Germania maltratată din epoca postbelică până în 1933“.

Presă elvețiană.

GAZETTE DE LAUSANNE din 9 Noembrie, sub titlul „Franța și Germania“, spune că Germania manevrează în marginea crizei abisiniene, profitând de împrejurări. Ziarul se întreabă:

„Care să fie această manevră? Nu prea se vede clar pentru moment.

„Avansurile repetate ale Germaniei făcute Franței sunt simptomatice.

„Pe de altă parte, Anglia care a fost prima, sau aproape singura țară dispusă să întindă mâna bolșevicilor, s'a trezit din iluziile sale. Se crede, în unele cercuri engleze, că un aranjament anglo-franco-german, bazat pe intere-

sul imediat, mai mult decât pe sentiment, ar asigura Europei o perioadă de pace.

„In definitiv, chiar dacă manopera germană nu reușește, e bine s'o cunoaștem“.

Presă polonă.

HUSTROWANY KURJER COAZIENNY (Cracovia) din 12 Noembrie, sub titlul „Tratativele secrete dintre Paris și Berlin“, relevă că:

„D. Poncet, venind dela Berlin, a avut o întrevvedere cu d. Laval, pentru a-l informa despre negocierile franco-germane“.

Acelaș ziar, sub un alt titlu: „Sovietele protestează la Berlin împotriva... tratativelor secrete franco-germane“, anunță că în legătură cu svonurile despre tratativele franco-germane, ambasadorul sovietic la Berlin a depus un protest al guvernului său „împotriva tratativelor secrete franco-germane“.

NOUL GUVERN CEHOSLOVAC

Presă cehoslovacă.

Ziarele cehoslovace din 6 Noembrie, înregistrând numirea d-lui Milan Hodza ca președinte al consiliului de miniștri, subliniază simpatia de care se bucură acesta în cercurile parlamentare și faptul că pentru prima dată cel mai înalt post de încredere în guvern este ocupat de un slovac.

PRAGER PRESSE apreciază în deosebi activitatea d-lui Hodza în domeniul economic. Ziarul arată că primul ministru socotește conducerea după un plan metodic a economiei naționale, drept cea mai sigură garanție a păcii europene.

Ziarul își termină articolul cu următoarele cuvinte:

„Cehoslovacia are în d. Hodza omul care îi trebuie: plin de inițiativă și un adevărat democrat“.

LIDOVE LISTY, ziarul catolicilor din Cehoslovacia, socotește că d. Hodza, în calitate de slovac, va găsi calea pe care să se stabilească armonia între cehi și slovaci, prin colaborarea partidului populist slovac cu partidele din coaliția guvernamentală.

Ziarul VENKOV din 6 Noembrie scrie că decizia d-lui Malypetr de a candida la președinția Camerei Deputaților constituie o sănătoasă contribuție, care tinde să creeze o tradiție și un exemplu care trebuie apreciat la adevărată-i valoare.

„Nu numai că fostul prim ministru n'a pierdut încrederea partidului și a celorlalte grupări din coaliția guvernamentală, din contră ea a fost puternic precizată prin alegerea sa la conducerea Camerei Deputaților.

„Pe de altă parte, afirmă ziarul, ocuparea președinției consiliului de d. Hodza este decizia cea mai importantă luată dela ministeriatul lui Svehla încoace.

„Conștient de responsabilitatea sa, partidul și-a propus să pună în fruntea guvernului nu numai un slovac, dar și un om de Stat, care reprezintă un program și o metodă de lucru bine determinată.

„O personalitate puternică atrage întotdeauna simpatii și antipatii puternice; forța d-lui Hodza constă în tăria convingerilor sale și în hotărîrea cu care știe să le realizeze“.

PRAGER PRESSE, analizând felul în care este apreciată personalitatea noului prim ministru, ajunge la convingerea că el se bucură în toate cercurile parlamentare de cea mai bună apreciere.

„Pentru prima dată, subliniază ziarul, unul dintre cele mai pline de răspunderi posturi din Stat ocupat de un om politic slovac. Dr. Hodza n'a aprobat niciodată tendințele separatiste sau autonomiste, ci din contră, el a activat neîncetat pentru consolidarea republicii cehoslovace.

„Este de observat că d. Hodza a mers în această direcție totdeauna împreună cu partidele socialiste din coaliția guvernamentală“.

Ziarul scoate apoi în evidență realizările noului prim ministru, în special în domeniul politicii economice, arătând că Hodza este un partizan convins al economiei dirijate, socotind că numai pe această cale se poate asigura pacea europeană și în special pacea în Europa centrală.

Ziarul încheie cu afirmarea că Cehoslovacia are în d. Hodza un președinte de consiliu plin de inițiativă, ce înțelege să se sprijine pe o adevărată democrație.

Presă austriacă.

In numărul din 6 Noembrie, NEUS WIENER A-BENDBLATT scrie cu privire la remanierea guvernului din Praga:

„Remanierea guvernului nu înseamnă o schimbare a politicii, dar se așteaptă dela noul prim-ministru, care după Svehla este personalitatea cea mai marcantă în acest post, o inițiativă mai puternică, mai eu seamă pe tărâm economic.

„Actualmente, când Cehoslovacia n'are tocmai raporturi bune cu trei State vecine, vrea să se accentueze în mod demonstrativ unitatea poporului ceh și slovac, numindu-se pentru prima dată ca prim-ministru un slovac“.

Presă elvețiană.

In numărul din 6 Noembrie, NEUE ZÜRCHER ZEITUNG publică o corespondență din Viena, cu privire la remanierea guvernului cehoslovac. Ziarul scrie între altele:

„Ca urmare a concepției sale conservatoare, d. Hodza, noul președinte al Consiliului de Miniștri cehoslovac, a

susținut totdeauna un punct de vedere propriu, în ce privește politica externă. Acest punct de vedere nu corespunde în totul cu orientarea francofilă a d-lui Beneș.

Luni, d. Hodza, prin activitatea și inteligența sa nu înclină să-și vădească influența și în afară de resortul său, suntem convinși să vedem cum va decurge colaborarea sa cu d. Beneș.

„Asigurarea oficioasă, că în politica internă și externă nu se va produce o schimbare, este exactă pentru moment, din cauză că nu sunt de așteptat întorsături subite. Totuși, se deschid unele aspecte noi pentru viitor. Se spune, că numirea d-lui Hodza, facilitează o înțelegere cu autonomiștii slovaci. Afară de aceasta, cercurile diplomatice prevăd o elasticitate mai mare în politica externă. Raporturile Cehoslovaciei cu Londra, Varșovia și Budapesta nu vor suferi probabil nicio schimbare, dar în orice caz nu se va continua o apropiere prea rapidă între Cehoslovacia și Rusia.

Președintele Masaryk respinge recomandările agrarienilor în politica externă, se înțelege dela sine că s'au cerut anumite garanții, care au de scop ca d. Hodza să se limiteze la politica internă“.

In numărul din 7 Noembrie, DER BUND publică o corespondență din Praga, în care accentuează că noul cabinet cehoslovac va continua să urmeze orientarea de până acum în ce privește politica externă.

Presă bu'gară.

Ocupându-se de remanierea cabinetului Cehoslovac, MIR din 6 Noembrie scrie printre altele:

„Democrația cehoslovacă nu tolerează tulburări inu-

tile. Noul președinte al Consiliului d. Hodza, este un om de mare prestigiu. Făcând parte din gruparea agrariană, el a știut totuși să colaboreze cu mult tact și abilitate, cu toate partidele. Originea sa slovacă va contribui, desigur, la o fuziune a celor două ramuri ale națiunii cehoslovace. Venirea sa la putere este privită atât de opinia publică din Cehoslovacia cât și de cea din străinătate, ca o bună continuare a excelentelor tradiții instaurate de Președintele Masaryk, căci noul premier posedă toate calitățile pentru a putea birui dificultățile actuale.

„Salutăm cu toată cordialitatea numirea d-lui Hodza, care este un slav sincer și prieten al poporului bulgar.

„Cehoslovacia este fericită, putând să încercințeze destinul său unor oameni de Stat așa de remarcabili“.

Presă polonă.

GAZETA POLSKA din 10 Noembrie referindu-se la remanierea cabinetului cehoslovac și analizând personalitatea noului premier, face următoarele comentarii:

„Deși antagonismul dintre Beneș și Hodza s'a lichidat, se știe totuși că d. Hodza, până în ultimul timp a fost un aprig dușman al comunismului și apropierii de soviet“.

„Pe baza aceasta, presa germană își exprimă părerea că e posibilă schimbarea orientării politicii cehoslovace.

„Ar fi greu însă să ne bazăm pe toate aceste iluzii și să formulăm pronosticuri concrete. În orice caz situația nu este îmbucurătoare nici din punct de vedere al politicii interne, nici al celei externe“.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

EXPOZEUL D-LUI BENEȘ

Presă franceză.

LE QUOTIDIEN din 6 Noembrie, comentând recentul discurs pronunțat de d. Beneș în Parlamentul Cehoslovac, scrie:

„D. Beneș este unul din cei mai aprigi susținători ai Societății Națiunilor, deoarece politica cehoslovacă nu a încetat să se întemeieze pe această instituție.

Intreg discursul pronunțat la Praga, se sprijină pe Societatea Națiunilor. El o invocă la fiecare alineat:

„Mica înțelegere se sprijină pe Geneva. Conflictul etiopian și sancțiunile?

— Afaceri geneveze. Politica britanică? — Un nou eveniment în favoarea Societății Națiunilor. — Alianțele și tratatele de asistență mutuală ale Cehoslovaciei? Ele au drept bază principiile Societății Națiunilor.

„Nu putem prin urmare pune în dubiu zelul ministrului de externe al Cehoslovaciei față de instituția pe care se sprijină pacea.

„D. Beneș, adaugă însă:

„Totuși, prima condiție a securității noastre este propria noastră forță militară, căci un Stat, chiar susținut de Societatea Națiunilor, care în caz de conflict nu și-ar apăra până la capăt independența și integritatea sa, ar fi poate sacrificat“. Așa dar, omul de Stat, doar se sprijină pe Societatea Națiunilor, căci el recurge la tratate de alianță exact ca în 1914 și sporește pe cât se poate forțele militare ale țării.

„Să nu ne mirăm prin urmare, dacă cei mai credin-

cioși prieteni ai Societății Națiunilor se îndoesc astăzi de vitalitatea ei și dacă pentru ei, Geneva nu mai este astăzi decât o fațadă în dosul căreia trebuie să te înarmezi“.

Ziarul L'OEUVRE din 6 Noembrie 1935 publică sub titlul „Discursul d-lui Beneș și evoluția politicii britanice“, următorul articol al d-nei Geneviève Tabouis:

„Baza principală a discursului d-lui Beneș, este evoluția politicii engleze: „întorsătura survenită în politica britanică“, constituie începutul unei faze noi a politicii europene“.

„O astfel de afirmațiune se justifică prin discursul lui Sir Samuel Hoare, extinzând aplicarea articolului 16 din Pactul Societății Națiunilor, la toate cazurile europene, dar ea se justifică mai ales prin faptul că astăzi, după șovăeli care au durat mult timp, politica externă a Imperiului britanic pare orientată în mod definitiv.

„Aflăm pe de altă parte din isvor sigur, că englezii înainte de a pune pe șantier vastul lor plan de reînarmare, vor face împreună cu Franța, un ultim demers pe lângă Germania, pentru a obține o limitare a programului de reînarmare al Reichului. Englezii consideră într'adevăr, că expansiunea germană, în Răsăritul Europei și în Europa Centrală, ar fi potrivnică intereselor păcii generale vroită de Marea-Britanie.

„Astfel se explică că Cehoslovacia care nu există în ochii Angliei decât ca o expresie geografică, a devenit de câteva săptămâni un Stat prezentând un interes deosebit pentru echilibrul european.

„Anglia, spune d. Beneš, a înțeles care sunt mijloacele susceptibile de a evita Europei o catastrofă. Ceea ce face forța Cehoslovaciei, este faptul că forțele constructive ale Europei sunt interesate la menținerea integrității acestei țări.

„In acest discurs, d. Beneš a atins și chestiunea relațiilor încordate dintre Polonia și Cehoslovacia. El reamintește cu acest prilej că Cehoslovacia este oricând gata să supue jurisdicțiunii Genevei sau Curții de Justiție dela Haga, incidentele de fruntarii care de câteva săptămâni întunecă atmosfera între cele două țări.

„O altă parte interesantă a acestui discurs este fără îndoială, aceea care face aluzie la o apropiere franco-germană: „Dacă Germania se înțelege cu un Stat din Europa occidentală, noi vom privi această înțelegere cu bucurie“.

„Bine înțeles, d. Beneš, în partea finală a discursului său, ne spune lămurit că cehoslovacii, sub niciun pretext nu vor îngădui sub nicio formă o atingere a suveranității lor. Aceasta ca un fel de răspuns către acei care de pe acum cred posibilă o apropiere cu Berlinul, în care să nu să țină seama de tratatele semnate atât de Franța cât și de Cehoslovacia cu Rusia Sovietelor“.

Ziarul LE TEMPS din 7 Noembrie comentând expozeul făcut de d. Beneš, în fața Parlamentului, scrie între altele:

„Ministrul de Externe al Cehoslovaciei afirmă că nu este de temut un conflict grav într'un viitor apropiat, deoarece, după părerea sa, marea schimbare în politica britanică, la care am asistat, înseamnă începutul unei faze noi în politica europeană.

Cred, a spus d-sa, că Anglia a înțeles care este drumul, dealtfel ușor de urmat, pe care trebuie să-l apuce pentru a salva Europa dela o catastrofă.

Această cale este, se înțelege, aceea a cooperării permanente în vederea consolidării păcii.

Rezultă din expozeul d-lui Beneš că d-sa consideră factorul britanic ca factor principal al noei situații. Pentru d-sa, Anglia, care, până acum, vedea în Societatea Națiunilor mai ales un agent de ordin moral, se străduiește a face azi din ea o forță capabilă de a înzestra Europa cu un sistem de securitate colectivă reală. D-sa nu uită a aminti că aceasta era de mulți ani politica Franței, a Micii Înțelegeri și a unui mare număr de alte state, care nu au încetat de a pretinde o asemenea atitudine.

LE TEMPS își încheie articolul astfel:

„D. Beneš a tratat în spiritul cel mai obiectiv chestiunile care se pun între țara sa și Polonia ca și față de Ungaria. Ceea ce trebuie reținut cu deosebire din expunerea d-lui Beneš, deoarece aceasta are, se poate spune, o valoare pentru toate națiunile, este sfatul său ca, urmând o sinceră politică de pace, să se vegheze totuși la buna organizare a apărării naționale. O națiune care nu s'ar apăra cu toate forțele sale, ar sfârși prin a fi părăsită până și de Geneva.

Un stat, a spus d. Beneš, care având cu el Societatea Națiunilor, nu-și apăra până la capăt independența și teritoriul, ar putea fi sacrificat.

Aceasta este un adevăr, care se impune tuturor popoarelor ce au voința de a menține cu demnitate independența lor și tocmai această voință este aceea care trebuie să dea întreaga ei valoare unei politici de securitate colectivă“.

LE JOURNAL din 7 Noembrie scrie că discursul d-lui Beneš a fost foarte oportun prin apelul său la moderație, într'un moment când pescuitorii în apă turbure se înversunează să provoace complicații în Europa Centrală, creând neînțelegeri între Praga și Varșovia.

Ziarul ECHO DE PARIS scrie că d. Beneš este ca o sentinelă, care stă de veghe împotriva pangermanismului.

L'OEUVRE afirmă că niciodată discursurile d-lui Beneš nu au dovedit o încredere mai mare în viitorul Cehoslovaciei. Ceea ce constituie forța acesteia este faptul că elementele constructive ale Europei sunt interesate în menținerea integrității ei.

Presa germană.

Ziarele germane din 9 și 10 Noembrie comentează cu neîncredere fraza de „corecte și normale“, cu care d. Beneš a caracterizat în recentul său discurs relațiile Cehoslovaciei cu Germania. Aceasta ar fi ceva „dar nu destul“. In aceeași atmosferă de suspiciune înregistrează și răspunsul negativ al Varșoviei la același discurs, conernând și relațiile Cehoslovaciei cu Polonia.

KOELNISCHE ZEITUNG publică astfel o corespondență din Varșovia, sub titlul semnificativ „Incordarea Varșovia-Praga“, și cu subtitlurile „Discursul lui Beneš considerat ca o încercare tactică“. „Nicio ameliorare“.

FRANKFURTER ZEITUNG, în articolul său de fond intitulat „Beneš și criticii săi“, remarcă faptul că obiectivitatea stilului academic al discursului „nu ține seama întotdeauna de diversele grade de căldură caracteristică a diverselor probleme politice tratate“. Ziarul relevă critica deputatului german Frank, în fraza: „Cehoslovacia ar trebui să se hotărască dacă vrea să fie ori o punte între miezul german al Europei centrale și Sud-Est, ori o cetate de baraj sau de năvală a bolșevismului în Europa“.

Ziarul conchide totuși mai conciliant: „Niciodată n'a mers Beneš atât de departe, încât să orienteze politica cehoslovacă doar după Geneva; el asigură și acum că mai mult decât oricând crede în misiunea cea mare a Cehoslovaciei în Europa și Europa Centrală. Să înțelegem deci în acest sens, când el se declară gata de a dori colaborarea și pace și cu Germania actuală“.

Presa cehoslovacă.

In numărul din 6 Noembrie PRAGER TAGBLATT consideră expozeul d-lui Beneš drept o rezumare sistematică a evenimentelor istorice din anul în curs.

In numărul din 6 Noembrie ziarul BOHEMIA declară că și recentul expozeu al d-lui Beneš a fost că totdeauna de mult și amănunțit pregătit. In continuare scrie:

„Expunerile d-sale cu privire la raporturile cu celelalte state nu aduc prea multe noutăți. El dorește cooperare cu toate statele, indiferent de constituția lor internă, adică și cu Germania.

CESKÉ SLOVAC din 9 Noembrie, sub titlul „Drumul Republicei“ face un lung comentariu expozeului d-lui Beneš, scriind între altele:

„Declarațiile d-lui Beneš pot fi socotite de unii ca produsul unei fantezii romantice. Se știe însă că d. Beneš niciodată n'a fost un fantesist romantic. Despre el s'ar putea spune mai curând că e mai mult un romantic realist, căci romantismul lui este încrederea în poporul său. Cu aceste și pentru aceste a lucrat d. Beneš, în mod real, punând bazele armatei cehoslovace. Acestea sunt realități pe care desigur nu le văd și nu vor să le vadă criticii politicii sale. D. Beneš e realist și atunci când, deși având încredere în misiunea Societății Națiunilor, totuși nu-și ascunde slăbiciunile ei și pune în gardă politica Cehoslovaciei în această privință“.

Presă austriacă.

In numărul din 6 Noembrie REICHSPPOST scrie cu privire la recentele declarații ale d-lui Beneș:

„Leit-motivul care se repetă mereu în declarațiile d-lui Beneș, este lupta pentru securitatea colectivă în Europa. Excepționala importanță a acestei idei este clară, mai cu seamă în ce privește Statele mai mici ale Europei Centrale.

„Intervenția Angliei pentru securitatea colectivă, care promite să deschide o epocă nouă în politica europeană, găsește o apreciere corespunzătoare în discursul d-lui Beneș.

„Cuvintele amabile pe care d. Beneș le-a exprimat cu privire la raporturile dintre Austria și Cehoslovacia au fost primite cu plăcere aci, deși, privit din punctul de vedere austriac, raporturile bune și cinstite dintre cele două țări constituie un lucru dela sine înțeles.

„Imbucurătoare este constatarea unei ameliorări a raporturilor dintre Praga și Budapesta.

„In schimb se admite deschis că tensiunea ceho-polonă continuă să existe neschimbată. Nu este felul d-lui Beneș să ascundă ceva. Claritatea declarațiilor sale, care-i caracterizează și de data aceasta expozeul, prezintă garanția unei conduceri clare și sigure în politică, a cărei ținută finală este de sigur menținerea păcii“.

In numărul din 10 Noembrie REICHSPPOST scrie cu privire la expozeul d-lui Beneș:

„Cel mai mare patriotism și egoismul național cel mai meritos este acela care știe să unească interesul propriului său popor cu interesele generale.

„Aceste cuvinte în care au culminat expunerile ministrului de externe al Cehoslovaciei, sunt foarte nimerite în ce privește unele situații actuale. Ele sunt valabile atât pentru Statele puternice și — poate și mai mult — pentru cele mai mici, iar la inevitabilele viitoare discuțiuni pot servi drept îndreptar general“.

Presă polonă.

WARSAWSKI DZIENNIK NARODOWY *din 8 Noembrie, relatând expozeul d-lui Beneș, notează importanța lui și în special pasajul privitor la relațiunile polono-cehe, ziarul adaugă:*

„Această declarație este proba cea mai bună că factorul conducător al politicii cehoslovace dorește aplanarea diferendului ceho-polon.

„Cea mai mare parte a opiniei publice polone dorește să se găsească o cale care ar putea să aducă rezultatul dorit“.

HUSTNO WANY KURJER CODZIENNY *din 10 Noembrie afirmă că declarațiile d-lui Beneș n'au produs efectul dorit, ci sunt socotite ca o tactică specială care pe de o parte dorește aplanarea diferendului, pe de altă parte vrea să mențină fără nicio schimbare politica guvernului din Praga, față de minoritatea polonă.*

KURJER PORANNY *din 9 Noembrie, sub titlul „Expozeul ministrului Beneș nu a produs o impresie bună în Polonia“, scrie:*

„Declarația ministrului Beneș nu a adus niciun factor pozitiv pentru stabilirea relațiunilor polono-cehoslovace și nu a ușurat de loc situația.

„O ameliorare s'ar putea produce numai în cazul unei schimbări radicale în politica guvernului cehoslovac, față de minoritatea polonă, și nu pe calea tratativelor tactice, care nu poate să producă nicio schimbare în adevărata stare de lucruri“.

Presă maghiară.

In numărul din 6 Noembrie PESTER LLOYD scrie cu privire la expozeul d-lui Beneș:

„Nu s'ar putea spune că expozeul d-lui Beneș, în care a vorbit de actuala situație internațională, s'a relevat prin puncte de vedere noi, sau lumini laterale interesante. Intregul raport a fost ținut în surdina, evidențiind tendința spre rezervă moderată pentru a nu provoca niciieri jignire.

„Opinia noastră publică se interesează de două puncte ale expozeului. Primul este problema pactului danubian. In mod semnificativ se exprimă în acest punct un oarecare optimism pe care însă nu vrem să-l examinăm în ce privește sinceritatea sa.

„Al doilea punct, care privește în special Ungaria, se referă la declarația d-lui Beneș, că raporturile țării sale și de altfel ale Micii Înțelegeri cu Ungaria, s'au îmbunătățit în ultimul timp, precum reiese și din negocierile economice pline de succes. Și noi constatăm cu satisfacție, că tensiunile care au despărțit țara noastră de țările Micii Înțelegeri, prezintă o întorsătură spre bine dela aplanarea în bună înțelegere a conflictului iugoslav-maghiar, după asasinatul dela Marsilia.

„D. Beneș speră că consolidarea păcii se va realiza în urma intensificării „alianțelor și amicitțiilor“. Va să zică, nu-i este suficient pactul cu Rusia. Iși dă seama că pactul cu Moscova a provocat — poate, mai puțin în Ungaria, decât în alte țări ale Europei — oarecare scrupule. Dar crede că le poate dezarma, declarând că pactul cu Moscova nu conține clauze secrete, sau alte anexe necunoscute și că de altfel nu conține un aștept care să se îndrepte împotriva vreunui al treilea Stat.

„N'avem niciun motiv să examinăm această parte a problemei. Pe noi ne interesează numai dorința exprimată de d. Beneș, de a mai intensifica sistemul existent de „alianțe și amicitție“. Pare a avea opinia că nu se poate face destul în această direcție. Dar felul politicii cehoslovace față de Polonia nu prea este drumul nimerit de a lărgi în viitor cercul „alianțelor și amicitțiilor“. Pare a fi ambiția politicii cehoslovace de a avea totdeauna o putere străină căreia să-i calce pe bătătură. Dacă nu este Ungaria, atunci este Polonia. Dar suntem siguri, că la Varșovia lucrul acesta nu este luat prea tragic. Polonia este puternică și știe că este puternică. Dacă Cehoslovacia se ambiționează să întărească mereu prin înțepături sentimentul de demnitate al Poloniei, în cele din urmă nu va fi Varșovia aceia care va păgubi.

„D. Beneș a mai vorbit și de problemele actuale arzătoare ale politicii europene. El a declarat că țara sa se desinteresează de litigiul italo-abisinian și de divergențele de opinii dintre Italia și Anglia și că Cehoslovacia, cu toată amicitia față de Italia, își va îndeplini credincioasă obligațiunile ei față de Societatea Națiunilor. D-nii dela Praga și-au făcut lucrul acesta ușor. Ceea ce era de furnizat pentru Abisinia, arme și munițiuni, a și fost furnizat de industria grea cehă.

„Interzicerea exportului de arme o poate deci lăsa rece: Afacerile ei sunt terminate, profitul a fost încasat.

„După d. Beneș, orice s'ar întâmpla în lume, țării sale nu i se poate face nimic din cauză că are în Europa-Centrală de după războiu o poziție importantă. In niciun caz însă Cehoslovacia n'are monopolul acestei poziții. Și Austria și Ungaria au o astfel de poziție.

„D. Beneș n'a menționat lucrul acesta în expozeul său. Vrem să presupunem, că deși nu l-a menționat în mod expres, știe să țină cont de acest fapt în considerentele sale asupra posibilităților viitoarei evoluții în Europa-Centrală.

„Oricum ar fi, amintim că tendințele spre intensificarea unei noi cooperări internaționale în Bazinul Dunării, promit, cu atât mai mult succes, cu cât se ține cont de faptul că Ungaria și Austria sunt parteneri indispensabili în această cooperare, trebuind luate în seamă interesele lor întemeiate“.

Presa evrească din străinătate.

Ziarul HAINT din Varșovia, cu data de 10 Noemvrie, vede în declarațiile ministrului de externe Beneș, un început de destindere între Polonia și Cehoslovacia. Ziarul scrie între altele:

„In cercurile politice cehoslovace s'au menținut învinuiri precise că Polonia duce o politică comună cu Ungaria împotriva granițelor stabilite de tratatele de pace, în

speranța că Cehoslovacia va cădea pradă acestor două State care și-ar stabili astfel comunicații directe.

„Și în Polonia s'a întocmit un act de acuzare împotriva Cehoslovaciei, afirmându-se că grație d-lui Beneș d. Titulescu a fost convins să încheie pactul cu Sovietele și să întoarcă spatele Poloniei.

„Astăzi, după declarațiile iscusite ale d-lui Beneș a venit un răspuns oficios din partea Poloniei, în care se cere ca Cehoslovacia să-și schimbe politica ei față de minoritatea etnică polonă din Teșin și atunci nu va mai fi niciun prilej de neînțelegere.

„Astfel s'a făcut primul pas spre destindere și se poate nădăjdui că Polonia va părăsi neutralitatea ei ostilă față de Cehoslovacia“.

RESTAURAREA MONARHIEI ÎN GRECIA

Presa franceză.

In legătură cu rezultatul plebiscitului din Grecia, în favoarea monarhiei, L'INTRANSIGENT din 5 Noemvrie scrie:

„Ni se afirmă că unanimitatea vădită cu ocazia plebiscitului în favoarea restaurării monarhice va îngădui Greciei să cunoască era de stabilitate de care are atâta nevoie.

Când se cunosc însă legăturile directe ale noului Suvăran George al II-lea, cu dinastia britanică, când rapoartele strănse pe care Regele Greciei le întreținea la Londra cu conducătorii Foreign-Office-ului, sunt de asemeni cunoscute, se poate presupune că Anglia nu va preocupă anumite concursuri în favoarea noului regim, pe care generalul Condylis înțelege să-l conducă.

„Noua experiență greacă depășește deci cadrul național. Să dorim numai ca ea să nu creieze pe planul extern noi rivalități care ar putea supăra Italia“.

D. Vladimir d'Ormesson, în LE FIGARO din 5 Noemvrie, constată:

„Adevărul este că, destrămată și epuizată de lupta dintre partide, Grecia dorește să-și regăsească echilibrul pierdut de 20 de ani aproape, și se întoarce spre monarhie, pentru a putea pune la baza afacerilor publice, un principiu stabil. Intr'adevăr, domnia Regelui George I îi asigurase această stabilitate timp de aproape o jumătate de secol.

„E cert totuși că Regele George al II-lea revine pe tron în condițiuni dificile. Deși el s'a ținut în afara oricărei intrigi, rolul de arbitru suprem, care corespunde concepțiilor sale dinastice, nu este desigur un rol comod. George al II-lea este astăzi Regele tuturor Elenilor. Aceasta însemnează însă că el trebuie să se sprijine nu numai pe partizanii monarhiei, ci trebuie să întindă mâna tuturor oamenilor cu bunăvoință, care se vor grupa împrejurul Său, în vederea restabilirii ordinii în viața politică și readucerii prosperității în țară. Puternica personalitate a generalului Condylis riscă să fie un obstacol la libera exercitare a acestei autorități regale? Noi nu credem.

„Evident că generalul Condylis, în urma rolului pe care l-a jucat, va rămâne desigur unul dintre elementele de seamă ale operii de reconciliere națională pe care Regele George va căuta s'o întreprindă. Noi dorim însă din toată inima ca, tot asemenea ca și în 1926, formațiunea guvernamentală de mâine să fie o formațiune „economică“. D. Tsaldaris, cu greutatea experienței sale, pare indicat ca și d. Metaxas, să exercite o influență de prim plan.

Nu se poate uita faptul că d. Metaxas a fost port-drapelul ideii monarhiste și că și el posedă o mare experiență a treburilor Statului. D. Theodokis, al cărui părinte a fost unul dintre cei mai iluștri oameni de Stat eleni, poate juca de asemeni un rol important“.

LE TEMPS din 5 Noemvrie, încheie editorialul, cu următoarele considerații:

„Faptul că d. Tsaldaris, șeful partidului popular și d. Metaxas, șeful partidului regalist, propriu zis, declară și unul și altul că sunt decizi să lucreze în mod leal la consolidarea monarhiei, deschide perspective favorabile în această privință. O largă amnistie politică, alegeri libere, încurând, pentru o nouă Adunare națională, printr'un sistem de vot, asigurând fiecărui partid o parte de reprezentare, corespunzătoare cu influența reală din țară, acestea par a fi promisiunile unei noi domnii.

„Necunoscuta jocului politic este atitudinea pe care vor crede s'o adopte față de o atare evoluție, generalul Condylis și echipa sa de generali, care dispun, de fapt, de o putere la care nu se vor resemna poate să renunțe ușor, cu atât mai mult cu cât ei se consideră adevărații restauratori ai monarhiei, mai presus de vechii regaliști“.

D. Pierre Bernus, în JOURNAL DES DÉBATS din 5 Noemvrie, după ce face Greciei urarea de a se bucura de azi înainte de o perioadă de pace și de concordie națională, scrie:

„Din nefericire s'au acumulat greutăți pentru Suvăranul restabilit pe tronul Său.

„Scopul generalului Condylis este desigur de a-și impune, dacă e posibil, dictatura personală. Ceilalți fruntași regaliști, d-nii Tsaldaris și Metaxas, care s'au apropiat unul de altul, vor căuta să-i reziste. Pe de altă parte, e foarte probabil că o puternică opoziție republicană, care n'a putut să se manifeste cu ocazia plebiscitului, va subsista. Dela început, Regele George se va găsi în fața unor mari greutăți. Grecia și-a schimbat regimul. Nu e însă sigur că-și va regăsi și liniștea“.

Sub titlul „Un plebiscit bine organizat“, LA VICTOIRE, cu aceeași dată, afirmă:

„Regele George al II-lea, proclamându-și intenția de a nu se reîntoarce în Grecia, decât după chemarea foarte netedă a masselor populare unanime, partizanii Săi au știut să-i dea această iluzie. Faptul nu înseamnă că Grecia, desgustată de republică, n'ar fi în majoritate regalistă.

Germania, Austria, Ungaria, au refuzat un guvern republican, după formula franceză. Grecii fac același lucru.

„Nepot al lui Wilhelm al II-lea, Regele George apare mai ales actualmente ca un prieten al Angliei.

O căsătorie recentă a apropiat acum de curând cele două familii domnitoare.

Se mai semnalează, în plus, că marina britanică face aproape tot ce vrea în porturile grecești“.

Presă engleză.

Ziarele engleze din 5 Noembrie se ocupă de aproape de restaurarea monarhiei în Grecia.

MORNING POST este favorabil monarhiei în Grecia, arătându-și convingerea că alegerile au fost sincere. Cauza succesului monarhiei stă în faptul că sistemul republican a fost complet discreditat de violența și rapacitatea polițienilor republicani.

TIMES este de părere că noul regim promite Greciei stabilitatea pe care republica nu i-a dat-o niciodată:

„Dacă Regele George va putea asigura pacea în popor și pune capăt luptei care a divizat pe greci dela 1915 încoace, restaurația va fi o binefacere evidentă pentru țară“, adaogă ziarul.

MANCHESTER GUARDIAN susține că majoritatea populației în Grecia este republicană și că votul a fost obținut numai datorită presiunii exercitate de generalul Condylis. „Regele George, luându-și grava responsabilitate de a accepta tronul Greciei, tot ce-i rămâne de făcut acuma este ca să procure un guvern just și constituțional“, conchide ziarul.

DAILY TELEGRAPH din 7 Noembrie publică un articol de fond, referindu-se la telegrama primită din Grecia, despre Mesajul Regelui pentru generalul Condylis, numindu-l „conciliator“. Iși arată speranța că Regele va ști să învingă toate greutățile interne, pentru a putea stabili o monarhie constituțională mai presus de frământările de partid..

TIMES din 9 Noembrie scrie că ultimele evenimente din Grecia au fost urmărite cu mult interes de Istanbul, dar, dacă presa s'a abținut de a face comentarii, aceasta se datorește, crede ziarul, unui ordin dat din partea guvernului.

„Turcia, care dorește înainte de toate continuarea cooperării prietenești cu Grecia, în cadrul pactului balcanic, vede cu ochi buni, instaurarea oricărui regim tare și stabil în Grecia“, adaugă ziarul.

THE OBSERVER din 10 Noembrie comentează astfel evenimentele din Grecia:

„Duminica trecută Grecia a decis, printr'un plebiscit covârșitor, înapoierea Regelui. Rezultatul era de prevăzut. Când Grecia vrea să înfăptuiască ceva, o face în mod covârșitor. Dar trebuie să fie cineva ignorant (în special asupra mentalității grecești), ca să spera stabilitate de la un pendul care se balansează“.

Presă germană.

MÜNCHNER NEUESTE NACHRICHTEN din 5 Noembrie, într'un articol de fond, intitulat: „Regatul Greciei“, face rezerve în ce privește politica bruscată a Regentului Condylis, care, deși absolut leal, n'ar fi întărit monarhia și gândul monarhic, deoarece armata pe care a favorizat-o rămâne un element politic periculos pentru Stat. În această privință, ziarul, după ce descrie pe scurt personalitatea Regelului George II, se întreabă:

„E posibil ca Monarhul să poată avea puterea și posibilitatea de a se ridica peste acele forțe care-l așează acum pe tron?“.

BERLINER TAGEBLATT din 6 Noembrie, sub semnătura Margret Boveri, publică un articol intitulat: „Regatul Greciei“, cu subtitlul: „La reîntoarcerea Regelui George II“.

Autorul articolului face pe scurt istoricul mișcării republicane favorizate de Anglia care proteja pe Venizelos încă din timpul lui Lloyd George în 1919. Relevă contradicțiile plebiscitului de acum, care asigură în mod surprinzător 97 la sută regalității. Crede că actualul curent se datorește unei concepții de generație crescută în epoca de înflorire a regalității sub Regele Constantin, pentru care a luptat și Tsaldaris, Theotokis și Kondylis. Ziarul, afirmă că prin reîntoarcerea Regelui George II s'a întărit influența Angliei și solidaritatea balcanică: Grecia-România-Iugoslavia.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG din 9 Noembrie, într'un articol intitulat: „Grecia în politica maritimă a Mediteranei“ și cu subtitlul: „Influența crescândă a Angliei“, face istoricul regimului republican. Arată cum, prin diverse anexări de insule, Anglia și-a înfipt steagul intereselor în mijlocul insulelor grecești. Venizelos a fost acela care dela 1925 a trecut sub influența Italiei, aceasta revendicându-și hegemonia în Mediterană. Dar, „ultima revoltă a lui Venizelos din primăvară n'a fost înăbușită fără un ajutor important al Iugoslaviei“.

Aceasta însemna definitivă victorie a Angliei în Balcani, unde chiar Bulgaria încearcă în ultimul timp o aderare la sancțiuni în nădejdia unor importante compensații economice din partea Angliei. Imperiul britanic își caută o bază navală în Grecia. Pentru a și-o asigura, nu rupe legăturile nici cu Venizeliștii, Kondylis fiind cunoscut ca un înfocat italianofil.

Presă austriacă.

În numărul din 4 Noembrie NEUES WIENER TAGBLATT, sub titlul: „Poporul grec pentru monarhie“, scrie:

„Tensiunile internaționale din Marea Mediterană, urmare a conflictului italo-abisinian, reclamă o consolidare internă în Grecia. Probabil că influența engleză a jucat un rol la alegerile în favoarea Casei Regale.

„Anglia privește Grecia drept unul din punctele de sprijin în Basinelul Mării Mediterane din Răsărit. Regele George al II-lea, plecat din Grecia în 1923, care de atunci a trăit mai mult în Anglia, trece drept amic și protejat al Imperiului britanic. Tocmai acest al doilea sens de politică externă dă plebiscitului o importanță, care depășește granițele Greciei, mai cu seamă dacă se ține seamă de curentele filo-engleze asemănătoare din Iugoslavia și Cehoslovacia“.

Presă elvețiană.

În numărul din 5 Noembrie JOURNAL DE GENÈVE, în editorialul intitulat: „George II sau Condylis?“ afirmă că aceasta este marea întrebare ce se pune azi pentru Grecia.

„Sau Condylis va domni sub numele de George al II-lea și, în acest caz, regatul elen nu va cunoaște stabilitate. Sau George II se va dovedi un mare Rege, degajându-se de influența aceluia care a fost în mod succesiv instauratorul republicii și restauratorul monarhiei, și va putea realiza uniunea națională de care poporul grec are atâta nevoie.

„După un prim triumf urmat de exil, succedă pentru George al II-lea un nou triumf. E soarta șefilor Greciei moderne, precum aceeași a fost destinul conducătorilor Greciei Antice. E soarta Regelui Constantin, soarta lui Venizelos, soarta amiralului Conduriotis, soarta lui

George al II-lea, toți au fost succesiv adorați și huliți, pentru a fi din nou adorați.

„George al II-lea va ști El oare să profite de noroc?“

In numărul din 5 Noembrie BASLER NACHRICHTEN afirmă că Regele George al II-lea „nu va părăsi Londra fără a fi luat consiliile Palatului Buckingham și ale guvernului britanic“.

Presa polonă.

WARSZAWSKI DZIENNIK NARODAWY din 9 Noembrie scrie:

„Ceea ce s'a întâmplat în Grecia, este ultima lichidare a venizelismului, este sfârșitul luptei dintre republică și monarhie. A fost vorba în cursul acestei lupte nu numai de organizarea internă a țării, ci și de politica sa externă. D. Venizelos urmărea transformarea Mării Egee într'o mare grecească și în acest scop Grecia a luat parte la războiul mondial alături de aliați. Pentru a reuși în planurile sale, d. Venizelos a provocat o răscoală militară și apoi a transformat Grecia în republică. Programul său politic însă a eșuat, căci războiul împotriva Turciei, la care a fost împinsă Grecia de Anglia a fost pierdut.

„Din acest moment poziția d-lui Venizelos a început să slăbească și ceea ce s'a întâmplat mai târziu, a fost numai rezultatul logice al eșecurilor sale pe teren internațional. Pentru a putea recăștiga poziția, d. Venizelos a mai provocat o răscoală cu același rezultat nefast și care rămâne în istorie ca unul din cele mai tragice episoade din istoria Greciei. Probabil că cea mai potrivită formă de guvernământ pentru Statele balcanice, este monarhia care există în Bulgaria, Iugoslavia și România.

„Acum este interesant de știut ce influență va avea înăpoiarea Regelui George asupra politicii externe. Presă Europeană tinde să creadă că ea se va îndrepta spre Anglia“.

Gazeta POLSKA din 7 Noembrie constată:

„Știrea despre rezultatul plebiscitului s'a răspândit cu o înțeață vertiginoasă. Plebiscitul a dat posibilitatea să se facă un bilanț între monarhiști și republicani. El arată că Regele are foarte mulți partizani în Grecia“.

Presa iugoslavă.

VREME din 5 Noembrie, sub titlul „Restaurarea în Grecia“, publică un articol salutând cu satisfacție plebiscitul, prin care poporul elen aproape în unanimitate, a votat restaurarea regalității, și adaugă:

„Totul este firesc, dat fiind faptul, că situația politică internă a Greciei lasă mult de dorit.

„Acest fapt are o mare importanță pentru vecinii Greciei, care salută cu satisfacție deosebită intrarea Greciei într'o nouă perioadă de pace și liniște“.

Presa bulgară.

Presa bulgară a dat o deosebită atenție chestiunii restaurației monarhice în Grecia, comentând pe larg evenimentul.

Astfel, în numărul din 5 Noembrie, ziarul MIR, sub titlul „Restaurarea monarhiei în Grecia“, publică un articol al profesorului Ghenov, care face următoarele considerații:

„Plebiscitul a încoronat succesul străduințelor partidelor monarhiste. O nouă eră de liniște și de dezvoltare politică normală începe acum în Grecia.

„Înțelepciunea regelui George — sperăm — va ști să atragă la opera de colaborare nu numai pe monarhiști, ci și pe foștii săi adversari. Munca Suveranului grec va fi fără îndoială dificilă pentru că El va trebui să procedeze la o organizare radicală a Statului grec“.

SLOVO din 5 Noembrie constată următorul comentariu:

„Numai marile mase ale poporului grec au putut schimba starea de lucruri din Grecia. Înfrângerea răscoalei din luna Martie a compromis definitiv ideea republicană. Dar pe lângă aceasta, sentimentele monarhiste n'au încetat nicio clipă să existe în marile mase populare.

„Deși nu este cu totul exclusă posibilitatea unor surprize din partea republicanilor, totuși nimic n'ar putea micșora marea importanță a victoriei regalistilor.

„Cu toate că nimeni nu știe ce hotărâri va lua Regele George, odată înapoiat în Grecia, regalității se grupează de pe acum în jurul d-lor Condylis și Tsaldaris. Suveranul va trebui însă să facă o alegere între acești doi șefi. Dar dualitatea aceasta politică înfățișează o mare greșală politică într'un Stat care de 20 ani se găsește într'o permanentă frământare și care n'ar trebui să aspire acum decât la pace“.

In numărul din 6 Noembrie, MIR revine asupra chestiunii restaurației monarhice în Grecia, scriind:

„Credem că nimeni nu s'a mirat de restaurarea atât de rapidă a Monarhiei în Grecia. Astfel de rezultate nu sunt rare în Peninsula Balcanică. Poporul grec sătul de sistemul republican, cerea o schimbare care să amelioreze viața economică a țării.

„La Londra se afirmă că Regele George a primit rezultatul plebiscitului cu demnitate și liniște. Va fi putut El rămâne într'adevăr calm, amintindu-și de soarta predecesorilor săi?

„Poporul bulgar salută cu bucurie noul regim din Grecia și pe Suveranul ei, dorind din toată inima ca El să rămână un amic sincer al înțelegerii între popoarele balcanice“.

PROBLEMELE EUROPEI CENTRALE

PACTUL DUNĂREAN

In numărul din 6 Noembrie, PRAGER PRESSE, se ocupă de conferința dela Centrul industriașilor din Viena, în care s'a vorbit despre „Interesele comune ale popoarelor din Basiful Dunării“.

Au vorbit președintele Camerei de comerț din Sofia, d. Sawoff, fostul ministru Schuster, președintele lui Böhmische Unionbank, fost ministru iugoslav, Otto Pranges, d-nii Manolescu Strunga, Szterenyi și Mataja.

„Toți au fost de acord, adaugă ziarul, că trebuie să se realizeze blocul economic al Basifului Dunării“.

In numărul din 6 Noembrie, NEUES WIENER JOURNAL, sub titlul: „Cea mai actuală problemă a Europei Centrale“, publică un articol de fostul ministru de comerț al Ungariei, Iosif Szterenyi. După ce subliniază importanța problemei dunărene, autorul articolului arată că trebuie să se excludă politica din această problemă.

„Principiul autarhiei economice, scrie ziarul, a dat greș. Numai o unire internațională ar aduce ajutor. In primul rând ea trebuie să fie creată în țările dunărene“.

In numărul din 6 Noembrie, NEUES WIENER TAGBLATT publică un articol de d. Elemer Hantos, în care se ocupă de Pactul Dunărean.

Intre altele autorul scrie:

„Rivalitatea Marilor Puteri este unul din motivele de neliniște din Basinul Dunării. Lupta pentru preponderență a împiedicat până acum orice muncă rodnică. Europa Dunăreană nu poate fi un mănunchi de state vasale. Nu poate deveni teritoriu de expansiune pangerman, nici panslav.

Scopul trebuie să fie o afirmare vitală și pașnică, totuși mândră, a popoarelor dunărene, și nu compromisuri palide, formale, ca până acum. Cu ocazia noilor încercări pentru înviiorarea pactului danubian, va trebui să se aplice metode mai eficiente“.

In numărul din 10 Noemvrie, NEUES WIENER JOURNAL publică un articol de fostul ministru Heinrich Mataja, care, examinând chestiunea pactului dunărean în cadrul sistemului de securitate colectivă, scrie între altele:

„Înțelegerea danubiană este posibilă numai în cadrul Societății Națiunilor, în cadrul securității colective și pe baza pactului Kellogg.

„Vapoarele dunărene au nevoie de o orânduire a păcii, în Basinul Dunării și de o rânduire a păcii în lume. Ele își dau seama că pentru realizarea acestei ordine este nevoie și de articolul 16 din statutele Societății Națiunilor, dar vor trebui să se împrietenească și cu principiul revizuirii pașnice.

„Anumite chestiuni care sunt lucruri de sine înțelese pentru cele patru națiuni ale Elveției, constituiesc încă o primejdie în Basinul Dunării, și cu deosebire problema minoritară. Ocrotirea minorităților nu este o jertfă care se impune națiunii de Stat; ea slujește deopotrivă și națiunii majoritare și minorităților.

„In Basinul Dunării este nevoie de o convenție minoritară, care să prevadă o instanță de arbitraj în interesul comun.

„Iată atmosfera pe care vrem s'o pregătim pe cale economică. In această atmosferă va prospera viața economică“.

ACORDUL ECONOMIC GERMANO-POLONEZ

In legătură cu încheierea la Varșovia a acordului economic germano-polonez, ziarul VOELKISCHER BEOBACHTER din 5 Noemvrie scrie între altele:

„Acest tratat cuprinde o inovație însemnată și anume principiul națiunii celei mai favorizate, părăsindu-se metoda compensațiilor particulare, urmată până acum pentru schimbul de mărfuri.

„Tratatul dă posibilitatea de a se spori în mod considerabil aceste schimburi“.

Ziarul LOKALANZEIGER declară că acest tratat constituie un progres însemnat pe calea înțelegerii între cele două țări ca și pe aceea a păcii europene în general.

Ziarul BERLINER TAGEBLATT scrie că acest tratat este, fără îndoială, cel mai bun dintre tratatele de acest gen, care au fost încheiate între cele două țări dela încetarea războiului vama. El se aplică tuturor schimburilor de mărfuri între cele două țări și se întemeiază pe un principiu care corespunde intereselor ambelor părți.

DEUTSCHE ALLGEMEINE ZEITUNG, cu aceeași dată, observă că unul din punctele cele mai remarcabile ale acestui tratat este că Orașul Liber Danzig, care în baza tratatelor în vigoare este reprezentat în negocierile internaționale prin Polonia, are dreptul formal de a adera la tratat. Polonia, la rândul ei, se poate servi de îmbunătățirile sanitare în transitul prin teritoriul Reichului pentru vitele și produsele animale destinate altor țări.

RAPORTURILE POLONO-CEHOSLOVACE

JOURNAL DE GENEVE din 8 Noemvrie consacără relațiilor polono-cehoslovace următorul articol de frunte:

„Pe zi ce trece, tonul de polemică acerbă între Praga și Varșovia se înveninează. Două cauze pot fi atribuite acestui diferend între Polonia și Cehoslovacia, chestiunea Teschen-ului și proiectul de pact oriental. Chestiunea Teschen-ului este o veche neînțelegere, care datează dinainte de războiu. In momentul prăbușirii Habsburgilor, comitete locale desemnate de cele două naionalități au fixat o delimitare provizorie. Dar în timpul când Polonia revenită la viață se sbătea contra hoardelor bolșevice, detașamente militare cehe pătrundeau pe neașteptate în direcția Teschen-ului. Amintirea acestei agresiuni a rămas vie în inima polonilor. Totuși, de bine, de rău, lucrurile intrară în ordine. Consiliul suprem adopta la 27 Septemvrie 1919, principiul unui plebiscit în vederea stabilirii fruntariei. Acest plebiscit nu a mai avut loc. Polonia în 1920 era preocupată de a face față armatelor sovietice. Astfel că în Iunie al aceluiași an, Conferința ambasadurilor a fixat linia de demarcare între Polonia și Cehoslovacia, trecând peste teritoriul Teschen-ului. Această linie de demarcare este granița actuală. Optzeci de mii de poloni au fost în urma acestui fapt încorporați Cehoslovaciei, pe când numeroși cehoslovaci erau agregați Poloniei. De atunci polonezii afirmă că drepturile minorităților nu sunt respectate în Cehoslovacia. Cehii, la rândul lor, acuză pe poloni de a face intrigi și ațătări în această regiune.

La 19 Octomvrie trecut, guvernul cehoslovac a retras exequatur-ul d-lui Klotz, consulul Poloniei la Ostrava (Moravia).

Guvernul polon a răspuns prin măsuri similare, retrăgând la rândul său, exequatur-ul consulilor cehi din Cracovia și Poznan.

Alaltăeri, d. Beneš a rostit cuvinte severe față de Polonia. El a spus textual: „Campania anticehoslovacă începută, s'a accentuat în diverse ocazii de când cu iscălitura acordului polono-german“.

Și iată afacerea pusă pe terenul politicii generale. Există o lege geografică, după care un Stat, temându-se de vecini puternici, are tendința să se sprijine pe State mai îndepărtate. Astăzi, Cehoslovacia cultivă amicitia Rusiei Sovietice, pentru a se apăra contra tendințelor germane și maghiare. Polonia, dimpotrivă vede în imperiul bolșevic, vecinul cel mai primejdios.

Cauze locale și cauze generale, precum vedem, pentru a turbura bunele relațiuni între Varșovia și Praga. Și totuși, câte interese comune nu au aceste două State, care au fost subjugate în cursul secolului al XIX-lea și libere de războiul mondial.

RELAȚIUNILE COMERCIALE GERMANO-UNGARE

Ziarul UJSAG din 9 Noemvrie, organul mării industrii, scrie:

„Intre Germania și Ungaria au loc negocieri în vederea sporirii cumpărăturilor germane pe piața ungară.

„Conversațiile între cele două State urmăresc de asemenea participarea capitalului german la dezvoltarea industriei ungare și utilizarea bauxitei ungare în industria germană.

„In caz că se ajunge la un tratat comercial, cumpărăturile de materii prime între cele două țări se vor face printr'un sistem de compensații, fără să se mai ceară plata în devize sau aur“.